

ქართული, როგორც მეორე ენა
საბაზო საფეხურის წლიური პროგრამები

VII კლასი

თემა: მოგზაურობა უცხო ქვეყანაში	
<u>კავშირები თემატურ ბლოკებთან:</u> I. მე და სამყარო: ა) ყველაფერი ჩემ შესახებ - პირადი მონაცემები, ჰობი, ინტერესები; ბ) ფიზიკური გარემო - ქვეყნები და ქალაქები; მხარეები II. სოციოკულტურა და კულტურა: ა) ყოველდღიური ცხოვრება - ეტიკეტი, ქცევები ყოფით სიტუაციებში, კვებითი ჩვევები; ბ) პიროვნებათმორისი ურთიერთობები - ურთიერთობა უცხოელ თანატოლებთან; გ) ღირებულებები და ფასეულობები - ღირსშესანიშნაობები, დღესასწაულები, კულტურა და ტრადიციები <i>ტექსტები შეირჩევა და შეიქმნება თემატური მკვიდრი წარმოდგენებისა და საკვანძო შეკითხვების გათვალისწინებით.</i>	
<u>სამეტყველო აქტები</u> ინტერაქცია სოციალურ რიტუალებში - კომუნიკაციის დაწყება / დასრულება, თავაზიანობის გამოხატვა, დახმარების თხოვნა, შეხვედრის დანიშვნა; ინტერაქცია ინფორმაციის მოსაპოვებლად - პირადი და სხვისი მონაცემების გაცვლა; გარემოს აღწერა; გეგმები/განზრახვა, მგზავრობა/ მოგზაურობა და ა.შ.; ინტერაქცია გრძნობა/ემოციისა და შეხედულებების/ დამოკიდებულებების შესახებ - დადებითი და უარყოფითი გრძნობებისა და ემოციების, შთაბეჭდილების, შეფასების, პოზიციის გამოხატვა (კმაყოფილება / უკმაყოფილება, გაკვირვება, ინტერესი); ინტერაქცია დროისა და სივრცის შესახებ: დროში ლოკალიზება, მოქმედების ქრონოლოგია, სიხშირე და ხანგრძლივობა, თანადროულობა; ადგილმდებარეობისა და მიმართულების მითითება / განსაზღვრა (დანიშნულების ადგილი, მარშრუტი...).	<u>ენობრივი საკითხები</u> თანდებული, ზმნისწინი; აქტიური და პასიური კონსტრუქცია; II კავშირებითი; ფაქტი / ვარაუდი / სურვილი; ქვემდებარის ადგილი და ბრუნვა აქტიური და პასიური ზმნის კონსტრუქციაში; ნაცვალსახელები და მასთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები - მისი/თავისი; ჩემს მეგობარს, შენს ქალაქში; თავისი/თავიანთი; რიცხვსა და ბრუნვაში შეთანხმება და მასთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები.
ცნებები	საკვანძო შეკითხვები

<u>ტექსტის ტიპები</u> ბიოგრაფიული: დღიური, მოგონებები; პრაგმატული: რეკლამა, გზამკვლევი; საინფორმაციო და შემეცნებითი: სტატიები წიგნებიდან, ჟურნალ-გაზეთებიდან; ადაპტირებული მხატვრული ნაწარმოებები; მედია/მულტიმედია: სტატიები საბავშვო ვებგვერდიდან, ვებპორტალიდან; სასწავლო მიზნებით შედგენილი: თემატური დიალოგები, თხრობითი ან აღწერითი ტექსტები. <u>სტრატეგიები</u> მოსმენის, კითხვის, ლაპარაკისა და წერის სტრატეგიები; სტრატეგიები ლექსიკისა და გრამატიკის შესასწავლად; მეტაკოგნიტური სტრატეგიები	• რატომ მოგზაურობენ ადამიანები? რამდენად ეხმარება ადამიანს უცხო სამყაროს გაცნობა ნაცნობის / მშობლიურის უკეთ გაგებაში ან/და პირიქით? • რა მსგავსება და განსხვავება აქვს უცხო ქვეყნის კულტურულ-სოციალურ გარემოს ჩემს მშობლიურ კულტურულ-სოციალურ გარემოსთან? რითია განპირობებული განსხვავებული ფაქტორების არსებობა? • რატომ არის მნიშვნელოვანი სოციოკულტურული კონტექსტების გათვალისწინება? შეიცვალა თუ არა ჩემი წარმოდგენები და რატომ? • არგუმენტირებულად ვაყალიბებ თუ არა ჩემს პოზიციას უცხო სოციოკულტურულ კონტექსტებზე საუბრისას? რის საფუძველზე (რატომ) გამომაქვს ესა თუ ის დასკვნა? • სად, როგორ და ვისთან შემიძლია გამოვიყენო ქართული ენა მოცემული თემის ფარგლებში? რა ენობრივი ცოდნა და სტრატეგიები მეხმარება კონკრეტული საკომუნიკაციო ამოცანების გადასაჭრელად? • არის თუ არა მარტივად გასაგები და აღსაქმელი ჩემი საუბარი / ნაწერი და რატომ? • რას ვაკეთებ ან არ/ვერ ვაკეთებ იმისათვის, რომ მიზანს მივაღწიო? რა სტრატეგიებსა და საგანმანათლებლო რესურსებს ვიყენებ ამისათვის?

შეფასების ინდიკატორები - მოსწავლემ უნდა შეძლოს: • საუბრის თემისა და მიზნის, ძირითადი საკითხების, მისთვის საინტერესო მნიშვნელოვანი დეტალების გაგება; თანამოსაუბრეთა თვალსაზრისებისა და დამოკიდებულებების, დადებითი და უარყოფითი შეფასებების, მათი განწყობისა და ემოციების ამოცნობა (ქ.მ.საბ. 1. 5);   • მოცემული კულტურულ-სოციალური გარემოსა და უცხო კულტურისათვის დამახასიათებელი ქცევის ეტიკეტის ამოცნობა; კონკრეტული სოციალურ-კულტურული ფასეულობების მიმართ საკუთარი / სხვების დამოკიდებულებების გაანალიზება; კულტურულ თავისებურებებზე საუბრისას საკუთარი შეხედულებებისა და დამოკიდებულების ტაქტიანად გამოხატვა (ქ.მ.საბ. 1. 7. 8. 9);   • კონკრეტული საკითხის / დასმული პრობლემის მიმართ საკუთარი პოზიციის დასაბუთებული ახსნა -რატომ ფიქრობს ასე; არგუმენტირებული კომენტარების გაკეთება; ცალკეული ქმედებების, ფაქტებისა თუ მოვლენების შეფასება და კონკრეტული დასკვნების გამოტანა; პირადი ან სხვისი გამოცდილებიდან სათანადო მაგალითების დამოწმება საკუთარი თვალსაზრისის გასამყარებლად (ქ.მ.საბ. 1. 2. 3. 4. 6);   • ზეპირი და/ან წერითი მეტყველებისას ტექსტის ფორმალური მხარის დაცვა; საკომუნიკაციო სიტუაციის შესატყვისი სტრუქტურული და სტილური მახასიათებლების შერჩევა; ნასწავლი ენობრივ-გრამატიკული საშუალებების კონტექსტის შესაბამისად გამოყენება; აზრის თანამიმდევრულად, მკაფიოდ და გასაგებად ჩამოყალიბება (ქ.მ.საბ. 2. 4. 5. 6);   • სასწავლო საქმიანობის დაგეგმვისას შესასრულებელი სამუშაოს თანამიმდევრობისა და მისი განხორციელების ეტაპების შედგენა; საჭირო რესურსების შექმნა და გამოყენება; დავალების შესრულებისას საკომუნიკაციო ამოცანის შესატყვისი სტრატეგიების შერჩევა და გამოყენება; შედეგებზე დაკვირვებით გამოყენებული

სტრატეგიების შეფასება სათანადოობისა და ეფექტიანობის თვალსაზრისით; იმ მიზეზებისა და ფაქტორების გაანალიზება, რომლებიც ხელს უშლის წინსვლაში (ქ.მ.საბ. 10. 11. 12).

მკვიდრი წარმოდგენები:

- სხვადასხვა ქვეყნის (/კულტურის) ადამიანების ცხოვრებისეულ გამოცდილებას შორის არსებობს მსგავსება-განსხვავებები;
- უცხო ქვეყნის კულტურულ-სოციალურ გარემოსთან შეხება და უცხო სოციოკულტურული კონტექსტების გათვალისწინება მეხმარება ადამიანების / საკუთარი თავის უკეთ შეცნობაში; პირადი გამოცდილების გამდიდრებაში; არსებული წარმოდგენების გადაფასებაში;
- მოგზაურობაზე შექმნილი ტექსტების უკეთ გასაგებად შემიძლია გამოვიყენო ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და კითხვის სტრატეგიების ცოდნა;
- ნასწავლი ლიტერატურის, ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და სტრატეგიების ცოდნა მნიშვნელოვანია იმისათვის, რათა შევძლო კონკრეტული საკომუნიკაციო ამოცანების გადაჭრა საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში მოგზაურობისას და/ან საქართველოს შესახებ საუბრისას.

სამეტყველო აქტები ენობრივ საკითხებთან მიმართებით:

პრიორიტეტული სამეტყველო ფუნქციები	ძირითადი ენობრივი კონსტრუქციები და ფორმულები	ძირითადი ენობრივი საკითხები
1.1. სოციალური ურთიერთობები: მისალმება/დამშვიდობება, მოკითხვა, საკუთარი თავის / სხვისი წარდგენა, მილოცვა, თხოვნა, ნებართვის აღება, შეთავაზება, დაპატიჟება, შეხვედრის დანიშვნა, წახალისება/შექება, თავაზიანობის გამოხატვა, მადლობის გადახდა, მობოდიშება	სალამომდე! მომავალ შეხვედრამდე! მაპატიეთ! გაიცანით, ეს ჩემი . . . გიწვევ(თ) + ...-ზე/-თან/-ში	ფონეტიკა/მორფოლოგია/სინტაქსი 1. არსებითი სახელი 2. ჩვენებითი ნაცვალსახელი: ეს(ესენი) _ ეგ(ეგენი) _ ის(ისინი); 3. კითხვითი ნაცვალსახელი: სადაური? საიდან? რანაირი? როდინდელი?... 4. სახელის წარმოქმნა: ხელობის, დანიშნულების, სადაურობის... 5. ზმნა: რთული ზმნისწინები: გადა, გადმო... მწკრივები: მყოფადი, წყვეტილი, II კავშირებითი; წართქმითი და უკუთქმითი ბრძანებითის გამოხატვა; ქცევა: სათავისო, საარვისო, სასხვისო; 6. ზმნიზედა: დროის: უცებ, ჯერ, თავიდან, შემდეგ, მერე... ადგილის: აქეთ/იქით, პირას, შიგნით... 7. მიმღობა (წასაკითხი, დასაწერი, დასახატი, ასაშენებელი...); 8. თანდებული: ზე/ში/დან/მდე; ცალკე მდგომი: გამო, შესახებ... 9. კავშირი: და, ან, ხან, თუ, მაგრამ... 10. ნაწილაკი: არ/ნუ; ...
1.2. ინფორმაციის გაცვლა: პირადი მონაცემები (ვინაობა, ასაკი, წარმომავლობა, სადაურობა, საცხოვრებელი ადგილი), ოჯახი / ნათესავები, პროფესია/ხელობა, საჭიროებები / მოთხოვნილებები /სურვილები, თავისუფალი დრო, საქმიანობა, კვებითი ჩვევები, ჯანმრთელობა, ამინდი, გეგმები / განზრახვა, მგზავრობა/მოგზაურობა, გემოვნება	ვარ + ...-დან (საქართველოდან); დავბადე ...წლის ...-ს (მაგ., ხუთ მაისს); მინდა გავხდე/გამოვიდე...; რისთვის? რა მიზნით? _ად: წასაკითხად, სანადიროდ, სამოგზაუროდ... მინდა/უნდა/აუცილებელია + II კავშირებითი; ვაპირებ/ვერ ვიტან წასვლას / მგზავრობას + ...-ით; ბილეთი + რის + ...-ზე (მაგ., თბილისის მატარებელზე)	10. ნაწილაკი: არ/ნუ; ...
1.3. აღწერა-დახასიათება: ადამიანის გარეგნობა, ჩაცმულობა, ხასიათი, თვისებები; ცხოველის/საგნის აღწერა	...-თან შედარებით უფრო/ნაკლებად/უფრო მეტად/უფრო ნაკლებად ... ; მაცვია/აცვია + ზედ. სახელი + რით (მაგ., პატარა ჯიბით)	10. ნაწილაკი: არ/ნუ; ...

1.4. გრძობა/ემოციისა და შეფასება/დამოკიდებულების გამოხატვა: დადებითი/უარყოფითი ემოციები (სახარული, კმაყოფილება, ბრაზი, სინანული, გაკვირვება, უკმაყოფილება, ეჭვი, ვარაუდი, შიში, ინტერესი, ინდიფერენტულობა), დადებითი / უარყოფითი შეფასება, შთაბეჭდილება, პოზიციის გამოხატვა	ჩემი აზრით, . . . როგორც ვფიქრობ, . . . მე მგონი,.../არა მგონია,... მეეჭვება, არ გეთანხმები. . . უკეთესად / უარესად + ზმნა	11. რთული თანწყობილი წინადადება: სტრუქტურა; კავშირიანი და უკავშირო შეერთება. ორთოგრაფია/პუნქტუაცია 1. მიმართვის ფორმები საკუთარ და საზოგადო სახელებთან და მასთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები; 2. კომპოზიტების მართლწერა: შერწყმულად, დეფისით; 3. სასვენი ნიშნების ხმარება პირდაპირ და ირიბ ნათქვამში; 4. პუნქტუაცია და ინტონაცია. ლექსიკა 1. სინონიმები, ანტონიმები, ომონიმები. ტექსტის ლინგვისტიკა 1. მეტყველების ფუნქციური ტიპები (თხრობა და მისი მახასიათებლები); 2. მონოლოგი, დიალოგი (I და II პირების მეტყველების თავისებურებები); 3. პირდაპირი და ირიბი ნათქვამი; 4. ტექსტის კომპოზიცია (დასაწყისი, შუა ნაწილი, დასასრული).
1.5. დროში ორიენტირება: დროში ლოკალიზება, ქრონოლოგია, სიხშირე, თანადროულობა, ხანგრძლივობა	ორი + ...-ის (წუთის/წლის...) განმავლობაში; აქამდე, ამ დრომდე... ორი/მთელი + ...-ით (საათით/ დღით...)	
1.6. სივრცეში ორიენტირება: ადგილ-მდებარეობის მითითება, მიმართულების განსაზღვრა (დანიშნულების ადგილი, მარშრუტი...)	გადახვალ ქუჩაზე, გადაკვეთ ქუჩას; ...-ის ბოლოს/დასაწყისში/ კუთხეში..., წადი ...-მდე . . .	
1.7. ინსტრუქციის მიცემა: რჩევა-დარიგება, მოთხოვნა, აკრძალვა, ნებართვის მიცემა, ვალდებულება	აუცილებლობა: (არ) უნდა + II კავშირებითი ნების დართვა/რჩევის მიცემა: შეგიძლია (არ) + II კავშირებითი; გირჩევ (არ) + II კავშირებითი სასურველობა: იქნებ (არ) + II კავშირებითი	
1.8. ლოგიკური კავშირების გამოხატვა: მიზეზი, მიზანი, შედეგი, ოპოზიცია, პირობითობა	რატომ? რის გამო? _ ამიტომ / ამის გამო;	

VIII კლასი

თემა: მე და ჩემი თანატოლები	
კავშირები თემატურ ბლოკებთან:	
I. მე და სამყარო: ა) ყველაფერი ჩემ შესახებ - პირადი მონაცემები, ყოველდღიური საქმიანი და ყოფითი ცხოვრება, ინტერესები და გატაცებები; II. სოციოკულტურა და კულტურა: ა) ყოველდღიური ცხოვრება - სოციალური ქცევის წესები, ქცევები ყოფით სიტუაციებში; ბ) პიროვნებათმორისი ურთიერთობები - თანატოლებს შორის ურთიერთობები; <i>ტექსტები შეირჩევა და შეიქმნება თემატური მკვიდრი წარმოდგენებისა და საკვანძო შეკითხვების გათვალისწინებით.</i>	
სამეტყველო აქტები	ენობრივი საკითხები
ინტერაქცია სოციალურ რიტუალებში - კომუნიკაციის დაწყება/დასრულება, თავაზიანობის გამოხატვა ინტერაქცია ინფორმაციის მოსაპოვებლად - პირადი და სხვისი მონაცემების გაცვლა; ადამიანის, საქმიანობის აღწერა/დახასიათება; საჭიროებების / მოთხოვნილებების / სურვილების გაზიარება (თავისუფალი დრო, საქმიანობა, გეგმები/განზრახვა, ინტერესები / სურვილები და ა.შ.); ინტერაქცია გრძნობა/ემოციისა და შეხედულებების/ დამოკიდებულებების შესახებ - დადებითი და უარყოფითი გრძნობებისა და ემოციების, შეფასების, პოზიციის გამოხატვა (კმაყოფილება / უკმაყოფილება, სინანული, გაკვირვება, ეჭვი, ვარაუდი...)	სასურველი და სავარაუდო მოქმედების გამოხატვა - II კავშირებითი; აუცილებლად შესასრულებელი და აკრძალული მოქმედების გამოხატვა - წართქმითი და უკუთქმითი ბრძანებითი; შესრულებული მოქმედების გამოხატვა წარსულში - ფორმა და შინაარსი: ერთგზისი და მრავალგზისი მოქმედება; შესრულებული მოქმედების პროცესი და შედეგი; მსაზღვრელ-საზღვრული; წინადადება მოდალობის მიხედვით - თხრობითი, კითხვითი, ძახილისა და ბრძანებითი წინადადებები; პირობისა და შედეგის გამოხატვა და შესაბამისი სინტაქსური კონსტრუქციები - რა შემთხვევაში? რა პირობებში?
ცნებები და საკითხები	საკვანძო შეკითხვები
ტექსტის ტიპები სტანდარტულ სიტუაციებში თანამოსაუბრეთა შორის მიმდინარე საუბარი;	- რა ინტერესები აქვთ ჩემს თანატოლებს? რამდენად ცვლის ადამიანს სხვებთან ურთიერთობა? - რატომ იქმნება კონფლიქტები თანატოლებს შორის? - რა მსგავსება და განსხვავება არსებობს სხვადასხვა ენისა და კულტურის მატარებელ ახალგაზრდებს შორის და რითია განპირობებული განსხვავებული ფაქტორების არსებობა? შეიცვალა თუ არა ჩემი წარმოდგენები და რატომ?

ნაცნობ თემაზე შექმნილი ადაპტირებული მხატვრული და არამხატვრული ტექსტები - დღიური, მოგონება, ინტერვიუ, პირადი წერილი; მულტიმედიური ტექსტი - ფორუმი; არაფორმალური და მარტივი ფორმალური დისკუსიები <u>სტრატეგიები</u> მოსმენის, კითხვის, ლაპარაკისა და წერის სტრატეგიები; სტრატეგიები ლექსიკისა და გრამატიკის შესასწავლად; მეტაკოგნიტური სტრატეგიები	• რატომ არის მნიშვნელოვანი სოციოკულტურული კონტექსტების გათვალისწინება საქართველოში მცხოვრებ განსხვავებული ენისა და კულტურის მატარებელ თანატოლებთან ურთიერთობისას? • როგორ გამოვხატავ ჩემს აზრს / პირად ცხოვრებისეულ გამოცდილებას კონფლიქტურ სიტუაციებში, ჩემი და ჩემი თანატოლების პრობლემებზე მსჯელობისას? არგუმენტირებულად ვაყალიბებ თუ არა ჩემს პოზიციას? რის საფუძველზე (რატომ) გამომაქვს ესა თუ ის დასკვნა? • არის თუ არა მარტივად გასაგები და აღსაქმელი ჩემი საუბარი / ნაწერი და რატომ? • რა ენობრივი ცოდნა და სტრატეგიები მეხმარება კონკრეტული საკომუნიკაციო ამოცანების გადასაჭრელად თანატოლებთან ურთიერთობისას? • რას ვაკეთებ ან არ ვაკეთებ იმისათვის, რომ მიზანს მივაღწიო? რა სტრატეგიებსა და საგანმანათლებლო რესურსებს ვიყენებ ამისათვის?

შეფასების ინდიკატორები - მოსწავლემ უნდა შეძლოს:

- საუბრის თემისა და მიზნის, ძირითადი საკითხების, მისთვის საინტერესო მნიშვნელოვანი დეტალების გაგება; თანამოსაუბრეთა თვალსაზრისებისა და დამოკიდებულებების, დადებითი და უარყოფითი შეფასებების, მათი განწყობებისა და ემოციების ამოცნობა (**ქ.მ.საბ. 1. 5**);
- მოცემული კულტურულ-სოციალური გარემოსა და უცხო კულტურისათვის დამახასიათებელი ქცევის ეტიკეტის ამოცნობა; კონკრეტული სოციალურ-კულტურული ფასეულობების მიმართ საკუთარი / სხვების დამოკიდებულებების გაანალიზება; კულტურულ თავისებურებებზე საუბრისას საკუთარი შეხედულებებისა და დამოკიდებულების კორექტულად გამოხატვა (**ქ.მ.საბ. 1. 7. 8. 9**);
- კონკრეტული საკითხის / დასმული პრობლემის მიმართ საკუთარი პოზიციის დასაბუთებული ახსნა -რატომ ფიქრობს ასე; არგუმენტირებული კომენტარების გაკეთება; ცალკეული ქმედებების, ფაქტებისა თუ მოვლენების შეფასება და კონკრეტული დასკვნების გამოტანა; პირადი ან სხვისი გამოცდილებიდან სათანადო მაგალითების დამოწმება საკუთარი თვალსაზრისის გასამყარებლად (**ქ.მ.საბ. 1. 2. 3. 4. 6**);
- ზეპირი და/ან წერილი მეტყველებისას ტექსტის ფორმალური მხარის დაცვა; საკომუნიკაციო სიტუაციის შესატყვისი სტრუქტურული და სტილური მახასიათებლების შერჩევა; ნასწავლი ენობრივ-გრამატიკული საშუალებების კონტექსტის შესაბამისად გამოყენება; აზრის თანამიმდევრულად, მკაფიოდ და გასაგებად ჩამოყალიბება (**ქ.მ.საბ. 2. 4. 5. 6**);
- სასწავლო საქმიანობის დაგეგმვისას შესასრულებელი სამუშაოს თანამიმდევრობისა და მისი განხორციელების ეტაპების შედგენა; საჭირო რესურსების შექმნა და გამოყენება; დავალების შესრულებისას საკომუნიკაციო ამოცანის შესატყვისი სტრატეგიების შერჩევა და გამოყენება; შედეგებზე დაკვირვებით გამოყენებული სტრატეგიების შეფასება სათანადოობისა და ეფექტიანობის თვალსაზრისით; იმ მიზეზებისა და ფაქტორების გაანალიზება, რომლებიც ხელს უშლის წინსვლაში (**ქ.მ.საბ. 10. 11. 12**).

მკვიდრი წარმოდგენები:

- უცხო სოციოკულტურული კონტექსტების გათვალისწინება მეხმარება სხვადასხვა კულტურის მქონე თანატოლებთან ურთიერთობაში; სხვების / საკუთარი თავის უკეთ შეცნობაში; პირადი გამოცდილების გამდიდრებაში; არსებული წარმოდგენების გადაფასებაში;
- ნებისმიერი ეროვნებისა თუ კულტურის მქონე ბავშვს აქვს მსგავსი ინტერესები და საერთო უფლებები;

- თანატოლებზე შექმნილი ტექსტების უკეთ გასაგებად შემიძლია გამოვიყენო ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და კითხვის სტრატეგიების ცოდნა;
- ნასწავლი ლიტერატურის, ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და სტრატეგიების ცოდნა მნიშვნელოვანია იმისათვის, რომ შევძლო კონკრეტული საკომუნიკაციო ამოცანების გადაჭრა საქართველოში მცხოვრებ განსხვავებული ენისა და კულტურის მატარებელ თანატოლებთან ურთიერთობისას.

სამეტყველო აქტები ენობრივ საკითხებთან მიმართებით:

პრიორიტეტული სამეტყველო ფუნქციები	ძირითადი ენობრივი კონსტრუქციები და ფორმულები	ძირითადი ენობრივი საკითხები
1.1. სოციალური ურთიერთობები: მისალმება/დამშვიდობება, წარდგენა, მოკითხვა, თხოვნა, ნებართვის აღება, შეთავაზება, წახალისება/შექება, მილოცვა/კეთილი სურვილების /თავაზიანობის გამოხატვა, მადლობის გადახდა, მოზოდინება	მოგესალმებით! დროებით! კარგად! ხვალამდე! თუ შეიძლება, + მყოფ. (Iპ.- დავწერ) / წყვეტ. (IIპ.- დაწერე) / II კავშ. (IIIპ. დაწეროს); ინებეთ! გთხოვთ, მოზრდამდეთ + ...-ზე/-თან/-ში; უკეთესია!	მორფოლოგია/სინტაქსი 1. მოქმედებითი ბრუნვის ფუნქციები: მიზეზის (შიშით თვალეხი დაუბნელდა)... 2. ჩვენებითი ნაცვალსახელი: ასეთი/ისეთი; ამნაირი / იმნაირი... 3. კუთვნილებითი ნაცვალსახელი: თავისი/თავიანთი _ (ი)მისი/(ი)მათი; 4. განსაზღვრებითი ნაცვალსახელი: ყველა, სხვა, თვითონ...
1.2. ინფორმაციის გაცვლა: პირადი მონაცემები, პროფესია/ხელობა, საჭიროებები / მოთხოვნილებები /სურვილები, თავისუფალი დრო, საქმიანობა, ჯანმრთელობა, ამინდი, გეგმები / განზრახვა, მგზავრობა/მოგზაურობა, საკუთრება, გემოვნება	ეროვნებით ვარ ... ჩემი ჰობია + საწყისი; მომწონს + ...-ობა (ექიმობა) ჩემი მიზანია/სურვილია + II კავშირებითი; საჭიროა/აუცილებელია + საწყისი; ...-იანი / უ _ ო ამინდია; მოსალოდნელია + ...-იანი / უ _ ო (ქარიანი / უქარო) ამინდი; (ეს) მე მეკუთვნის; გადის + ...-ის სადგურიდან + ...-ის მიმართულებით; ჩემი / გიორგ-ის გემოვნებით	5. ზედსართავი სახელის ხარისხის წარმოება: მოტკბო _ ტკბილი _ უტკბესი; 6. ზმნა: პირი: ობიექტური პირების გამოხატვა; მწკრივები: უწყვეტელი, ხოლმეობითი; თავისებური ზმნები; 7. ზმნიზედა: ვითარების: სწრაფად, ძლიერ, ნელა, უკეთ, უცებ, ასე, ისე... 8. მიმღეობა (წაუკითხავი, დაუწერელი, დაუხატავი, აუშენებელი...); 9. თანდებული: ვით... 10. კავშირი: რომ, როდესაც, როცა, სანამ... ხოლმე...
1.3. აღწერა-დახასიათება: ადამიანის გარეგნობა, ჩაცმულობა, ხასიათი, თვისებები; ცხოველის/საგნის აღწერა	...-ვით + ზედ. სახ. (ლომივით ძლიერი, ვარდივით ლამაზი...) // ზედ. სახ., + როგორც + არს. სახ. (ძლიერი, როგორც ლომი...); (ეს) ოდნავ ...-ა, ვიდრე (ის); ისე _ როგორც, ისეთი _ როგორც; მაცვია/აცვია + არს. სახელი, რომელსაც აქვს (რომელიც არის) ... ;	11. ნაწილაკი: არ/ნუ; განა, ნუთუ... 12. მსაზღვრელ-საზღვრული: რამდენიმე მსაზღვრელი ერთ საზღვრულთან; 13. რთული ქვეწყობილი წინადადება: სტრუქტურა; კავშირიანი და უკავშირო შეერთება;
1.4. გრძნობა/ემოციისა და შეფასება / დამოკიდებულების გამოხატვა: დადებითი/ უარყოფითი ემოციები, დადებითი / უარყოფითი შეფასება, შთაბეჭდილება, პოზიციის გამოხატვა	მშვენიერია / საოცარია...; საშინელება! ეს (კარგად/ცუდად) ჩანს ამ ...-დან/მისი ...-დან; ჩემი ვარაუდით, ...-დან გამომდინარე, . . . ; შესაბამისად, . . .	14. უნახავი მოქმედების გამოხატვა: თურმე + უწყვეტ. / წყვეტ.; 15. მრავალგზისი მოქმედების გამოხატვა: აწმყო / უწყვეტ. + ხოლმე 16. მსაზღვრელის ადგილი წინადადებაში (დიდი ორი ბიჭი თუ ორი დიდი ბიჭი); 17. თვის თუ გამო?

1.5. დროში ორიენტირება: დროში ლოკალიზება, ქრონოლოგია, სიხშირე, თანადროულობა, ხანგრძლივობა	როდის-თვის + ზმნა (წარსულსა და მომავალში) (ორისთვის ვიყავი/ვიქნები...) აწმყო/უწყვეტელი + ხოლმე (ვწერ ხოლმე. . .);	18. თავისი თუ მისი? ორთოგრაფია/პუნქტუაცია 1. სასვენი ნიშნების ხმარება რთულ თანწყობილ წინადადებაში; 2. სხვათა სიტყვის ნაწილაკების მართლწერა; ლექსიკა 1. განკერძოებული სიტყვები და გამოთქმები (დანართი და ჩართული); 2. სიტყვაწარმოება (როგორც ენის ლექსიკური მარაგის გამდიდრების საშუალება); 3. ერთ და მრავალმნიშვნელობიანი სიტყვები. ტექსტის ლინგვისტიკა მეტყველების ტიპები (აღწერა და მისი მახასიათებლები _ I, II და III პირის მეტყველების გამოყენების სფეროები და თავისებურებები).
1.6. სივრცეში ორიენტირება: ადგილმდებარეობის მითითება, მიმართულების განსაზღვრა	შევიდა + ...-ში, გავიდა + ...-დან . . . როგორ მივიდე ...-მდე? წახვალ ... ქუჩით;	
1.7. ინსტრუქციის მიცემა: რჩევა-დარიგება, მოთხოვნა, აკრძალვა, ნებართვის მიცემა, ვალდებულება	ვალდებული ვარ (ხარ, არის/ა), (რომ) + II კავშირებითი; ამისათვის/ გასაკეთებლად საჭიროა + საწყისი ...-თვის/-ად საჭიროა, (რომ) + II კავშირებითი;	
1.8. ლოგიკური კავშირების გამოხატვა: მიზეზი, შედეგი, მიზანი, ოპოზიცია, პირობითობა	რატომ/რის გამო? იმის გამო..., რომ + ...; იმიტომ კი არა, რომ + II კავშ., არამედ იმის გამო, რომ + II კავშ.; რისთვის/რა მიზნით? იმისათვის + ზმნა (აწმყო/წყვეტ.), რომ + II კავშირებითი; იმისათვის, რომ + II კავშირებითი, უნდა/საჭიროა + II კავშირებითი; თუ + მყოფადი, მაშინ + მყოფადი; თუ + აწმყო, მაშინ + ნუ აწმყო/მყოფადი	

IX კლასი

თემა: პროფესიული არჩევანი	
კავშირები თემატურ ბლოკებთან: III. მე და სამყარო: ა) ყველაფერი ჩემ შესახებ - პირადი მონაცემები; ჰობი, ინტერესები; მომავლის დაგეგმვა / არჩევანის გაკეთება IV. სოციოკულტურა და კულტურა: ღირებულებები და ფასეულობები - კულტურა და ტრადიციები, პროფესიული ჯგუფები, უმცირესობები - ეთნიკური/რელიგიური ტექსტები შეირჩევა და შეიქმნება თემატური მკვიდრი წარმოდგენებისა და საკვანძო შეკითხვების გათვალისწინებით.	
<u>სამეტყველო აქტები</u> ინტერაქცია სოციალურ რიტუალებში - კომუნიკაციის დაწყება/დასრულება, თავაზიანობის გამოხატვა, დახმარების თხოვნა ინტერაქცია ინფორმაციის მოსაპოვებლად - პირადი და სხვისი მონაცემების გაცვლა; საქმიანობის აღწერა/ დახასიათება; საჭიროებების / მოთხოვნილებების / სურვილების გაზიარება - საქმიანობა, ჰობი, ინტერესები, გეგმები/განზრახვა ინტერაქცია გრძნობა/ემოციისა და შეხედულებების/ დამოკიდებულებების შესახებ - დადებითი და უარყოფითი გრძნობებისა და ემოციების, შთაბეჭდილების, შეფასების, პოზიციის გამოხატვა (კმაყოფილება / უკმაყოფილება, სინანული, გაკვირვება, ეჭვი, ვარაუდი, ინტერესი / ინდიფერენტულობა...	<u>ენობრივი საკითხები</u> რიცხვითი სახელების მართლწერა - რთული რიცხვითი სახელები, რიგობითი რიცხვითი სახელების გამოხატვა არაბული და რომაული ციფრებით; პირთა კომბინაციები სხვადასხვა ტიპის ზმნებში - სუბიექტური და ობიექტური პირების გამოხატვა; ზმნის აქტიური და პასიური ფორმები; სასურველი და სავარაუდო მოქმედების გამოხატვა - II კავშირებითი / ხოლმეობითი; შეუსრულებელი მოქმედების გამოხატვა წარსულში - არ/ვერ + წყვეტილი, I თურმეობითი; საწყისი და მიმღეობა და მათი ფუნქციები წინადადებაში; რთული სინტაქსური კონსტრუქციები - კავშირიანი და უკავშირო შეერთება რთულ ქვეწყობილ წინადადებაში; აქტიური და პასიური კონსტრუქციები; ქვემდებარის ადგილი და ბრუნვა აქტიური და პასიური ზმნის კონსტრუქციაში; პირობისა და შედეგის გამოხატვა და შესაბამისი სინტაქსური კონსტრუქციები - რა შემთხვევაში? რა პირობებში?
ცნებები და საკითხები	საკვანძო შეკითხვები
<u>ტექსტის ტიპები</u>	რას ნიშნავს პროფესიის არჩევა? რთულია თუ არა არჩევანის გაკეთება და რატომ? რატომ უჭირთ შენს თანატოლებს სწორი

სტანდარტულ სიტუაციებში თანამოსაუბრეთა შორის მიმდინარე საუბარი; ნაცნობ თემაზე შექმნილი ადაპტირებული მხატვრული ტექსტები; საქმიანი ქაღალდები - განცხადება, სამოტივაციო წერილი, რეზიუმე (CV); ბიოგრაფიული ტექსტები - ავტობიოგრაფია, ბიოგრაფია, ბიოგრაფიული ცნობარი; კორესპონდენცია - მარტივი ოფიციალური წერილები, ინტერვიუ; საინფორმაციო და შემეცნებითი ტექსტები; არაფორმალური და მარტივი ფორმალური დისკუსიები <u>სტრატეგიები</u> მოსმენის, კითხვის, ლაპარაკისა და წერის სტრატეგიები; სტრატეგიები ლექსიკისა და გრამატიკის შესასწავლად; მეტაკოგნიტური სტრატეგიები	გადაწყვეტილების მიღება? რა უნდა გაითვალისწინოს ადამიანმა პროფესიის არჩევისას? • რა როლს ასრულებს სოციოკულტურული გარემო პროფესიის არჩევისას? არის თუ არა მნიშვნელოვანი სოციოკულტურული კონტექსტების გათვალისწინება? შეიცვალა თუ არა ჩემი წარმოდგენები და რატომ? • სად, როგორ და ვისთან შემიძლია გამოვიყენო ქართული ენა პროფესიული წინსვლის მისაღწევად? რა ენობრივი ცოდნა და სტრატეგიები დამეხმარება კონკრეტული საკომუნიკაციო ამოცანების გადასაჭრელად? • არგუმენტირებულად ვაყალიბებ თუ არა ჩემს პოზიციას საკუთარი გადაწყვეტილებების შესახებ? რას ვეყრდნობი აზრის გამოხატვისას / ჩემი შეფასებისას? რის საფუძველზე (რატომ) გამომაქვს ესა თუ ის დასკვნა? • არის თუ არა მარტივად გასაგები და აღსაქმელი ჩემი საუბარი / ნაწერი და რატომ? • რას ვაკეთებ ან არ ვაკეთებ იმისათვის, რომ მიზანს მივაღწიო? რა სტრატეგიებსა და საგანმანათლებლო რესურსებს ვიყენებ ამისათვის?
შეფასების ინდიკატორები - მოსწავლემ უნდა შეძლოს: • საუბრის თემისა და მიზნის, ძირითადი საკითხების, მისთვის საინტერესო მნიშვნელოვანი დეტალების გაგება; თანამოსაუბრეთა თვალსაზრისებისა და დამოკიდებულებების, დადებითი და უარყოფითი შეფასებების, მათი განწყობებისა და ემოციების ამოცნობა (ქ.მ.საბ. 1. 5); • მოცემული კულტურულ-სოციალური გარემოსა და უცხო კულტურისათვის დამახასიათებელი ქცევის ეტიკეტის ამოცნობა; კონკრეტული სოციალურ-კულტურული ფასეულობების მიმართ საკუთარი / სხვების დამოკიდებულებების გაანალიზება; კულტურულ თავისებურებებზე საუბრისას საკუთარ შეხედულებებისა და დამოკიდებულების კორექტულად გამოხატვა (ქ.მ.საბ. 1. 7. 8. 9); • კონკრეტული საკითხის / დასმული პრობლემის მიმართ საკუთარი პოზიციის დასაბუთებული ახსნა -რატომ ფიქრობს ასე; არგუმენტირებული კომენტარების გაკეთება; ცალკეული ქმედებების, ფაქტებისა თუ მოვლენების შეფასება და კონკრეტული დასკვნების გამოტანა; პირადი ან სხვისი გამოცდილებიდან სათანადო მაგალითების დამოწმება საკუთარი თვალსაზრისის გასამყარებლად (ქ.მ.საბ. 1. 2. 3. 4. 6); • ზეპირი და/ან წერითი მეტყველებისას ტექსტის ფორმალური მხარის დაცვა; საკომუნიკაციო სიტუაციის შესატყვისი სტრუქტურული და სტილური მახასიათებლების შერჩევა; ნასწავლი ენობრივ-გრამატიკული საშუალებების კონტექსტის შესაბამისად გამოყენება; აზრის თანამიმდევრულად, მკაფიოდ და გასაგებად ჩამოყალიბება (ქ.მ.საბ. 2. 4. 5. 6); • სასწავლო საქმიანობის დაგეგმვისას შესასრულებელი სამუშაოს თანამიმდევრობისა და მისი განხორციელების ეტაპების შედგენა; საჭირო რესურსების შექმნა და გამოყენება; დავალების შესრულებისას საკომუნიკაციო ამოცანის შესატყვისი სტრატეგიების შერჩევა და გამოყენება; შედეგებზე დაკვირვებით	

გამოყენებული სტრატეგიების შეფასება სათანადოობისა და ეფექტიანობის თვალსაზრისით; იმ მიზეზებისა და ფაქტორების გაანალიზება, რომლებიც ხელს უშლის წინსვლაში (ქ.მ.საბ. 10. 11. 12).

მკვიდრი წარმოდგენები:

- უცხო სოციოკულტურული კონტექსტების გათვალისწინება მეხმარება პირადი გამოცდილების გამდიდრებაში; მცდარი წარმოდგენების გადაფასებაში; საკუთარი პროფესიული არჩევანის სწორად განსაზღვრაში;
- პირადი ინტერესებისა და სურვილების გარდა, პროფესიის არჩევას მნიშვნელოვანია შესაბამისი ცოდნისა და უნარების გათვალისწინება;
- საქმიანი ქაღალდებისა თუ სხვა ოფიციალური ტექსტების უკეთ შესაქმნელად შემოიძლია გამოვიყენო ტექსტის ელემენტების, ენობრივი საშუალებებისა და წერის სტრატეგიების ცოდნა;
- ნასწავლი ლიტერატურის, ენობრივი საშუალებებისა და სტრატეგიების ცოდნა მნიშვნელოვანია იმისათვის, რომ შევძლო კონკრეტული საკომუნიკაციო ამოცანების გადაჭრა საზოგადოების სხვადასხვა ჯგუფთან ურთიერთობებისას.

სამეტყველო აქტები ენობრივ საკითხებთან მიმართებით:

პრიორიტეტული სამეტყველო ფუნქციები	ძირითადი ენობრივი კონსტრუქციები და ფორმულები	ძირითადი ენობრივი საკითხები
1.1. სოციალური ურთიერთობები: მისაღმება/დამშვიდობება, მოკითხვა, წარდგენა, თხოვნა, ნებართვის აღება, შეთავაზება, წახალისება/შექება, მილოცვა/კეთილი სურვილების /თავაზიანობის გამოხატვა, მადლობის გადახდა, მოზოდინება	გაუმარჯოს! დროებით! ხომ კარგად ბრძანდებით? ბოდიშს გიხდით. გემუდარებით! ძალიან გთხოვთ! ხომ არ + (ინებებთ / მიერთმევთ / წამობრძანდებით...)? ...-ად გამოგდის! (თურმე) ...-ად (კარგად/მშვენივრად...) შეგიძლია;	მორფოლოგია/სინტაქსი 1. მიმართებითი ნაცვალსახელი (აგებულება და ფუნქცია); 2. ზმნა: ზმნის მარტივი და რთული ფორმები; მწკრივები: აწმყოს კავშირებითი, I თურმეობითი, II თურმეობითი; კონტაქტი: წარმოება და ფუნქცია; თავისებური ზმნები; ნასახელარი ზმნები: ცხელდება/ აცხელდებს; 3. საწყისი და მიმლეობა; 4. მაქვემდებარებელი კავშირები; 5. მსაზღვრელ-საზღვრული (მსაზღვრელის მსაზღვრელი); 6. რთული ქვეწყობილი წინადადება (დამოკიდებული წინადადების სახეები და მათი ფუნქციები). 7. მსაზღვრელის ადგილი წინადადებაში; 8. ქვემდებარის ადგილი და ბრუნვა რთულ ქვეწყობილ წინადადებაში; ორთოგრაფია/პუნქტუაცია
1.2. ინფორმაციის გაცვლა: პირადი მონაცემები, პროფესია/ხელობა, საჭიროებები / მოთხოვნილებები /სურვილები, თავისუფალი დრო, საქმიანობა, კვებითი ჩვევები, ჯანმრთელობა, ამინდი, გეგმები / განზრახვა, მგზავრობა/მოგზაურობა, საკუთრება	მე გახლავართ ... ...-ის/-ს მოქალაქე ვარ; საჭიროა/ჯობია/აჯობებს, (რომ) + II კავშირებითი; გირჩევ/არ გირჩევ, (რომ) ეს + II კავშირებითი; (გუშინდელთან...) შედარებით ცუდად/კარგად ვარ; ... ჩემი კუთვნილებაა; ცვალებადი ამინდია; მოსალოდნელია ცვალებადი (-იანი/უ-ო) ამინდი;	
1.3. აღწერა-დახასიათება: ადამიანის გარეგნობა, ჩაცმულობა, ხასიათი, თვისებები; ცხოველის/საგნის აღწერა	საწყისი (მიც.-ში) + მიმლეობა (მაგ., სიზარმაცეს შეჩვეული); უხასიათა;	

	რამდენადაც _ იმდენად (მაგ., რამდენადაც ლამაზია, იმდენად ცუდი ხასიათი აქვს/უხასიათოა);	1. სასვენი ნიშნების ხმარება რთულ ქვეყნობილ წინადადებაში; ლექსიკა
1.4. გრძნობა/ემოციისა და შეფასება / დამოკიდებულების გამოხატვა: დადებითი/უარყოფითი ემოციები, დადებითი / უარყოფითი შეფასება, შთაბეჭდილება, პოზიციის გამოხატვა	შესანიშნავია! სასურველია! საშინლად ვარ; შესანიშნავად ვარ; მალიან ვწუხვარ, რომ . . . როგორც ჩანს/ამბობენ/მგონია...; გეთანხმები/არ გეთანხმები! არა მგონია, ასე/ისე იყოს! ...-(ი)დან გამომდინარე;	1. სიტყვის პირდაპირი და გადატანითი მნიშვნელობა; 2. სიტყვის მნიშვნელობის გაფართოება-დავიწროება; 3. სიტყვის კონტექსტური მნიშვნელობა; 4. კომპოზიტი.
1.5. დროში ორიენტირება: დროში ლოკალიზება, ქრონოლოგია, სიხშირე, თანადროულობა, ხანგრძლივობა	-ისტანავე (საწყისი ნათ-ში + თანავე: წასვლისთანავე, გაღვიძებისთანავე...);	ტექსტის ლინგვისტიკა 1. მეტყველების ტიპები (მსჯელობა და მისი მახასიათებლები); 2. ავტორისეული მეტყველება 3. წინადადებათა აზრობრივი გადაბმა.
1.6. სივრცეში ორიენტირება: ადგილმდებარეობის მითითება, მიმართულების განსაზღვრა	აღმოსავლეთით // აღმოსავლეთისკენ... წახვალ/წამოხვალ ... ქუჩით;	
1.7. ლოგიკური კავშირების გამოხატვა: მიზეზი, შედეგი, ოპოზიცია, პირობითობა, მიზანი	რა მიზეზით? _ ამ მიზეზით; ...-ის მიზეზით; რის გამო? _ ...-ის გამო//...-ით (შიშის გამო // შიშით); რა მიზნით? _ ...-ის მიზნით; იმდენად _ რამდენადაც; ვინ/როგორი რომ ვიქნები , + რას ვიზამ? (მყოფადი) ვინ/როგორი რომ ვიყო , + რას ვიზამდი? (ხოლმეობითი);	